

SİRKÜLER 2018/10: Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Kararda Değişiklik Yapılmasına Dair Kararla yurt dışı ve yurtiçinden kullanılan döviz kredileriyle ilgili önemli değişiklikler yapılmıştır.

25.01.2018 tarihli Resmi Gazetede yayımlanan 2018/11185 sayılı Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Kararda Değişiklik Yapılmasına Dair Kararla yurt dışı ve yurtiçinden kullanılan döviz kredileriyle ilgili önemli değişiklikler yapılmıştır. Kararname ile yapılan değişiklikler **02.05.2018 tarihinde yürürlüğe girecek** olup aşağıda yapılan düzenlemeler özetlenmiştir.

A- Yurtdışından Temin Edilen Kredilere İlişkin Düzenlemeler

1- Yurt Dışından TL Kredi Alınması

Türkiye'de yerleşik kişilerin yurt dışından Türk lirası kredi temin etmeleri serbestisi korunmuştur. Temin edilen kredilerin bankalar aracılığıyla kullanılması zorunludur.

2- Yurt Dışından Döviz Kredisi Alınması

- a- Türkiye'de yerleşik gerçek kişiler yurtdışından döviz kredisi kullanamayacaktır
- b- Türkiye'de yerleşik kişiler yurtdışından dövize endeksli kredi kullanılamayacaktır
- c- **Döviz geliri olmayan Türkiye'de yerleşik kişiler ilke olarak yurt dışından döviz kredisi kullanamayacaktır.** Döviz geliri olmayanların yurtdışından döviz kredisi kullanabileceği haller ise kararnamede tadadi olarak sayılmış olup, aşağıda bu haller konusunda ayrıca aşağıda (C) bölümünde bilgi verilmiştir.
Döviz geliri olan Türkiye'de yerleşik kişiler döviz kredisi kullanabilecek, **ancak döviz geliri olan Türkiye'de yerleşik kişilerin kullanacağı döviz kredisi tutarı ile mevcut döviz kredi bakiyesi toplamı** son üç malî yılın döviz gelirleri toplamını aşamayacaktır.
- d- Bankalar, finansal kiralama şirketleri, faktoring şirketleri ve finansman şirketleri ilgili mevzuat hükümleri saklı kalmak kaydıyla kendi teamülleri çerçevesinde yurt dışından döviz veya TL kredi temin edebilecektir.

B- Yurt İçinden Temin Edilen Kredilere İlişkin Düzenlemeler

1- Kredi Kullananlar Açısından Yapılan Düzenlemeler

- a- Türkiye'de yerleşik gerçek kişiler yurtdışından döviz kredisi kullanamayacaktır.
- b- Türkiye'de yerleşik kişiler Yurtdışından dövize endeksli kredi kullanılamayacaktır.
- c- Döviz geliri olmayan Türkiye'de yerleşik kişiler ilke olarak yurt içinden döviz kredisi temin edemeyecektir. Döviz geliri olmayanların yurt içinden döviz kredisi kullanabileceği haller ise kararnamede tadadi olarak sayılmış olup, bu haller ayrıca aşağıda (D) bölümünde belirtilmiştir.
- d- Döviz geliri olan Türkiye'de yerleşik kişilerce döviz kredisi kullanabilecek fakat kullanılacak azami kredi tutarı yurt dışından döviz kredi kullanılmasında olduğu gibi aşağıdaki şekilde hesaplanacaktır.

Kullanılacak kredi + mevcut kredi bakiyesi toplamı ≤ son üç malî yılın döviz gelirleri

- e- Bankalar ile Türkiye'de yerleşik finansal kiralama şirketleri, faktoring şirketleri ve finansman şirketleri birbirlerinden, ilgili mevzuat hükümleri saklı kalmak kaydıyla kendi teamülleri çerçevesinde doğrudan veya uluslararası sendikasyona katılım yoluyla, vade sınırı bulunmaksızın döviz kredisi kullanabilecektir.

2- Kredi Açanlar (Kullandıranlar) Açısından Yapılan Düzenlemeler

- a- Türkiye'de yerleşik kişilerin ithalat ve ihracat rejimlerine göre emtia kredisi açmaları serbesttir.
- b- Bankalar ile Türkiye'de yerleşik finansal kiralama şirketleri, faktoring şirketleri ve finansman şirketleri, Türkiye'de yerleşik kişilere bu kararnamede yer alan esaslar çerçevesinde döviz kredisi kullanılabilecektir.
- c- Bankalar ile Türkiye'de yerleşik finansal kiralama şirketleri, faktoring şirketleri ve finansman şirketleri birbirlerine, ilgili mevzuat hükümleri saklı kalmak kaydıyla kendi teamülleri çerçevesinde doğrudan veya uluslararası sendikasyona katılım yoluyla, vade sınırı bulunmaksızın döviz kredisi açabilecektir.
- d- Bankalar ile Türkiye'de yerleşik finansal kiralama şirketleri, faktoring şirketleri, finansman şirketleri ve Bakanlıkça belirlenecek diğer kişiler tarafından yurt dışında yerleşik kişilere döviz ve Türk Lirası kredisi açılması serbesttir.
- e- Türkiye'de yerleşik Finansal kiralama şirketlerinin, bu kararnamede yer alan döviz kredisi kullanımına dair hükümlere aykırı olmamak şartıyla, Türkiye'de yerleşik tüzel kişiler ile yurt dışında yerleşik kişilerle yapacakları finansal kiralama işlemlerine ilişkin bedeller döviz üzerinden belirlenebilecektir. Döviz üzerinden belirlenen finansal kiralama işlemlerine ilişkin tutarlar bu kararnamede belirtilen kredi bakiyesi hesaplamasına dâhil edilecektir.
- f- Bankaların, finansal kiralama şirketlerinin, faktoring şirketlerinin ve finansman şirketlerinin yurt dışındaki şubeleri (bankaların off-shore şubeleri dâhil, serbest bölge şubeleri hariç) tarafından kullanılan kredi bakiyesinin son üç malî yılın döviz gelirleri toplamını aştığının sonradan tespit edilmesi durumunda kullanılan kredilerin aşımı neden olan kısmı geri çağırılacak veya Türk Lirası krediye dönüştürülecektir.

C- Döviz Geliri Olmayan Türkiye'de Yerleşik Kişiler Aşağıdaki Hallerde Yurt Dışından Döviz Kredisi Kullanabileceklerdir

- 1- Kullanım tarihinde **döviz kredi bakiyesi 15 milyon ABD doları** veya üzerinde olan Türkiye'de yerleşik kişilerce yurtdışından döviz kredileri kullanılabilecektir.
- 2- Yatırım teşvik belgesi kapsamında kredi almaları öngörülen Türkiye'de yerleşik kişiler yatırım için yurtdışından döviz kredileri kullanabilecektir.
- 3- Mal ve Hizmetlere Uygulanacak Katma Değer Vergisi Oranlarının Tespitine İlişkin Bakanlar Kurulu Kararın eki (I) sayılı listenin 17 nci sırasında sayılan gümrük tarife istatistik pozisyonlarında yer alan makine ve cihazların (kullanılmış olanları ile aksam, parça, aksesuar ve teferruatları hariç) finansmanı için yurt dışından döviz kredisi kullanılabilecektir.
- 4- Uluslararası ilana çıkılan yurt içi ihalelere ilişkin faaliyetlerle ilgili olarak ihaleyi kazanan Türkiye'de yerleşik kişiler ve Savunma Sanayii Müsteşarlığınca onaylanan savunma sanayii projelerini üstlenen Türkiye'de yerleşik kişiler bu projelerin finansmanı için yurt dışı döviz kredisi kullanılabilecektir.
- 5- Kamu özel işbirliği modeli kapsamında gerçekleştirilecek projeleri yürütmekle görevli olan Türkiye'de yerleşik kişilerin bu işlerin finansmanı için yurt dışı döviz kredisi kullanılabilecektir.
- 6- İhracat, transit ticaret, ihracat sayılan satış ve teslimler ile döviz kazandırıcı hizmet ve faaliyetlere ilişkin bağlantılarını ve muhtemel döviz gelirlerini tevsik etmek kaydıyla, son üç malî yılda döviz

geliri olmayan Türkiye'de yerleşik kişiler tevsik ettikleri muhtemel döviz gelirleri toplamını aşmayacak şekilde yurt dışından döviz kredisi kullanabilecektir.

- 7- Bakanlıkça ayrıca belirlenecek esaslar dâhilinde Türkiye'de yerleşik kişilerin kullanacakları döviz kredileri.

D- Döviz Geliri Olmayan Türkiye'de Yerleşik Kişiler Aşağıdaki Hallerde Yurt İçinden Döviz Kredisi Kullanabileceklerdir

- 1- Kamu kurum ve kuruluşları, bankalar ile Türkiye'de yerleşik finansal kiralama şirketleri, faktoring şirketleri ve finansman şirketleri
- 2- Kullanım tarihinde kredi bakiyesi 15 milyon ABD doları veya üzerinde olan Türkiye'de yerleşik kişiler.
- 3- Yatırım teşvik belgesi kapsamında kredi almaları öngörülen Türkiye'de yerleşik kişiler yatırım için yurt içinden döviz kredileri kullanabilecektir.
- 4- Mal ve Hizmetlere Uygulanacak Katma Değer Vergisi Oranlarının Tespitine İlişkin Bakanlar Kurulu Kararın eki (I) sayılı listenin 17 nci sırasında sayılan gümrük tarife istatistik pozisyonlarında yer alan makine ve cihazların (kullanılmış olanları ile aksam, parça, aksesuar ve teferruatları hariç) finansmanı için yurt içinden döviz kredisi kullanılabilir.
- 5- Uluslararası ilana çıkılan yurt içi ihalelere ilişkin faaliyetlerle ilgili olarak ihaleyi kazanan Türkiye'de yerleşik kişiler ve Savunma Sanayii Müsteşarlığınca onaylanan savunma sanayii projelerini üstlenen Türkiye'de yerleşik kişiler bu projelerin finansmanı için yurt içinden döviz kredisi kullanabilecektir.
- 6- Bankaların Türkiye'deki şubelerinde teminat olarak bulundurulmuş döviz ve/veya Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatına (OECD) üye ülkelerin merkezi yönetimleri ile merkez bankalarının ya da bunların kefaletiyle ihraç edilen yabancı para menkul kıymet tutarını geçmemek üzere Türkiye'de yerleşik kişiler yurt içinden döviz kredisi kullanabilecektir.
- 7- Kamu özel işbirliği modeli kapsamında gerçekleştirilecek projeleri yürütmekle görevli olan Türkiye'de yerleşik kişiler bu projeler için döviz kredisi kullanabilecektir.
- 8- İhracat, transit ticaret, ihracat sayılan satış ve teslimler ile döviz kazandırıcı hizmet ve faaliyetlere ilişkin bağlantılarını ve muhtemel döviz gelirlerini tevsik etmek kaydıyla, son üç malî yılda döviz geliri olmayan Türkiye'de yerleşik kişiler tevsik ettikleri muhtemel döviz gelirleri toplamını aşmayacak şekilde yurt içinden döviz kredisi kullanabilecektir.
- 9- Mal ve Hizmetlere Uygulanacak Katma Değer Vergisi Oranlarının Tespitine İlişkin Kararın eki (I) sayılı listenin 17 nci sırasında sayılan gümrük tarife istatistik pozisyonlarında yer alan makine ve cihazların (kullanılmış olanları ile aksam, parça, aksesuar ve teferruatları hariç) alımına ilişkin döviz üzerinden gerçekleştirilen finansal kiralama işlemleri.
- 10- Bakanlıkça ayrıca belirlenecek esaslar dâhilinde Türkiye'de yerleşik kişilerin kullanacakları döviz kredileri.

E- Mevcut Döviz Kredilerinin Yenilenmesinde Sınırlama

Karara eklenen Geçici 5. Maddeye göre, Türkiye'de yerleşik kişiler tarafından yurt içinden veya yurt dışından temin edilmiş olan döviz kredilerinden 02.05.2018 tarihinde açık bulunan ve kredi bakiyesi 15 milyon ABD dolarının altında olanlar, bu kararnamede yer alan döviz kredisi kullanım şartlarının var olması hali hariç, hiçbir şekilde döviz kredisi olarak yenilenemeyecektir.

Karara eklenen Geçici 6. Maddeye göre, 02.05.2018 tarihinde açık bulunan dövize endeksli krediler, hiçbir şekilde dövize endeksli kredi olarak yenilenemeyecektir. Ancak bu krediler bu kararnamede yer alan döviz kredisi kullanım şartlarının varlığı halinde döviz kredisi olarak yenilenebilecektir.

F- Kararın Uygulamasında Tanımlar

Kararda yapılan düzenlemeye göre, kararın uygulamasında;

- **Döviz geliri:** İlgili mevzuat ile belirlenen ihracat, transit ticaret, ihracat sayılan satış ve teslimler ile döviz kazandırıcı hizmet ve faaliyetlerden elde edilen gelirleri,
- **Kredi bakiyesi:** Yurt içinden ve yurt dışından temin edilen nakit döviz kredisi borçlarının geri ödemesi yapılmamış toplamını,

ifade etmektedir.

G- 25.01.2018 Tarihli Resmi Gazetede Yayımlanan TPKK Tebliğiyle Yapılan Düzenleme

25.01.2018 Tarihli Resmi Gazetede ayrıca "Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karara İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2008-32/34)'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Tebliğ No: 2018-32/46)" yayınlanmıştır. Bu tebliğ ile önceki bölümlerde bilgi verilen **2018/11185 sayılı Kararnameyle** yapılan değişiklikler dolayısıyla TPKK uygulama tebliği olan **2008-32/34'de** revizeler yapılmıştır. Kararnameye dair yukarıda yer verilen bilgilere ilave olarak, tebliğde yapılan düzenlemeye göre,

- Kredi bakiyesi 15 milyon ABD Dolarının altında olan Türkiye'de yerleşik kişilerin döviz kredisi kullanım talepleri sırasında son üç mali yıla ilişkin döviz gelirlerini mali müşavirler tarafından onaylanmış belgelerle tevsik etmeleri zorunludur.
- Türkiye'de yerleşik kişilerin, kaldırıcı işlemler ve kaldırıcı işlemlerle aynı hükümlere tabi olduğu belirlenen türev araçları yalnızca Sermaye Piyasası Kurulu tarafından yetkilendirilmiş kuruluşlar aracılığıyla almaları ve satmaları serbesttir